

Taner Akçam - ‘Kurtuluş ve Kuruluş savaşları bitmedi’ inancı sürüyorsa, hangi helalleşme ve yüzleşme?

Posted on 09/12/2021

“Helalleşme”den ne anlamamız gerekiyor? Ana fikir, Türkiye’nin bugünkü sorunlarının temelini “Kurtuluş ve Kuruluş” döneminde atıldığı ve “Kuruluş” kaynaklı yapısal sorunlarla karşı karşıya olduğumuz.

“Kurtuluş ve Kuruluş” yıllarına sadece “egemenlik hakkı” ve “bağımsızlık” ekseninden baktığımız için, bugünkü sorunların tohumlarının o yıllarda atıldığını göremiyoruz. Burada “Kurtuluş ve Kuruluş” yıllarının, sadece “bağımsızlık” değil “eşitlik” ilkesi ışığında da okunması önerilmekte. “Bugün ve yarın için nasıl bir Cumhuriyet istiyoruz?” sorusuna verilecek doğru cevap, dünün “eşitlik” ilkesi ışığında yeniden okunması.

Eğer bu topraklarda “demokrasi ve hukuk devleti egemen olsun” istiyorsak, kuruluşun yeni hikayesi şart. Bu yazımı, çeşitli noktalardaki vurgularla, bir “manifesto” gibi okuyabilirsiniz..

Siyaset, haksızlıkların çeşitli biçimleri etrafında mücadelelerin yapıldığı bir alandır. Tarihle yüzleşmek yeni bir siyasi mücadele alanı olarak ortaya çıkmıştır. Ve siyasetin diğer alanlarından ayrıca ele alınmak zorundadır. Eğer kendimizi modern zamanlarla sınırlarsak, hepimizin en iyi bildiği siyasi mücadele alanı sınıf mücadelesidir. İnsanlar, siyasi arenada, sınıf mücadelesinde takındıkları tutuma göre saf tuttular. Sol, örneğin bu mücadelede, işçileri -proletaryayı veya genel olarak yoksulları temsilen ortaya çıkı. Her ne kadar solun büyük kısmı, sınıf mücadelesini her konuyu çözecek sihirli değnek olarak gördüyse de bunun böyle olmadığı anlaşıldı. Ve başka haksızlıklara ilişkin yeni siyasi mücadele alanları doğdu.

Örneğin, cinsiyet sorunu etrafında, kadınlar harekete geçtiler ve erkeklerle eşitlik istediler. Daha sonra kimliklerin tanınması ayrı bir alan olarak ortaya çıktı. Topluluklar Ulus olarak, dinlerinin ve/veya dillerinin tanınması yani kimliklerinin tanınmasına yönelik kültürel talepler ileri sürdüler. Sonra Çevre bir alan olarak ortaya çıktı. Küresel ısınmanın yarattığı sorunlar, doğanın ve çevrenin korunmasını çok önemli bir siyasi mücadele konusu yaptı. Tarihle yüzleşme, geçmişte işlenmiş suçlar üzerine konuşma ve bir çözüm arama da böyle yeni bir alan olarak ortaya çıkmıştır. Ve bu bana göre Türkiye'nin en temel problemidir. Tarihle yüzleşme, niçin çağımızın en önemli mücadele alanlarından birisi olarak ortaya çıkmıştır konusunun kendi başına ele alınması gerekir ve burada tartışması yapılmayacaktır.

Türkiye'de tarihle yüzleşmeyi merkezine almış bir siyasi hareket şarttır. Eğer Türkiye siyaseti yüzleşmeyi merkezine almazsa, Türkiye'de özlenen demokratik ve insan haklarına saygı duyan bir rejim gelmez. Eğer demokrasi istiyorsak, insan haklarına saygı duyan bir rejim istiyorsak, insanların eşit ve eşdeğer olarak yaşadıkları bir düzen özlüyorsak, dini-dili-etnik kökeni ne olursa olsun, tüm herkesin eşit vatandaşlık haklarına sahip olmasını istiyorsak tarihle yüzleşmek şarttır.

Türkiye'nin bugün en temel problemi, eşitsizliktir. Bugün bu toplumun farklı kesimleri eşit değildirler; aynı haklara sahip değildirler. Sünni Türkler daha eşittir. Aleviler, Kürtler ve sayıları çok az kalmış olsa da Hristiyanlar, Yahudiler eşit vatandaş değildirler, önemli haklarından yoksundurlar. Ana problem, bu eşitliğin sağlanmasıdır. Bu eşitlik sağlanmazsa, Türkiye'nin toplum olarak bir arada duramama ihtimali oldukça kuvvetlidir. Başta kanun önünde eşitlik olmak üzere, kimlikler üzerindeki baskıların kaldırılabilmesi ise ancak ve ancak tarihle yüzleşerek mümkündür. Çünkü bu devletin kuruluşuna ayrımcılık ve eşitsizlik tohumları ekilmiştir. Kuruluştaki ayrımcılık ve eşitsizlik üzerine açık konuşamaz, bilince çıkartamazsak eşit vatandaşlık hakkını gerçekleştiremeyiz ve demokratik bir toplum kuramayız.

Her toplum birçok nedenle bir arada durur. Bunların en başında ama grup üyeleri arasında

şu veya bu şekilde tesis edilmiş beraberlik duygusudur. Beraberlik duygusunu yaratan en önemli faktörlerden birisi yaşanmış ortak tarihtir. Her ulus-devletin, ortak bir hafızayı yaratan bir kuruluş-kurtuluş hikayesi vardır. Bu hikâye hem insanlar arasında kolektif bir aidiyet duygusu yaratır hem de toplumun ayakta kalmasını sağlayan kurumlara meşruiyet zemini kazandırır. Özellikle Hukuk Devleti ve onun esasını oluşturan demokratik kurumların işlerliği açısından kuruluş-kuruluş hikayesinin kapsayıcı karakteri çok önemlidir.

Türkiye’de bugünkü siyasi krizin ana nedenlerinden birisi ezbere bildiğimiz kuruluş-kurtuluş hikayesini toplumu bir arada tutmaya yetmemesidir. “Vatanı ve milleti bölmek isteyen iç ve dış güçlere karşı verilmiş yoktan bir var oluş savaşı” olarak bildiğimiz bu hikâye kapsayıcı değildir, aksine bu hikâye bugünkü sorunların üstünü örtmektedir. Üstünü örtüyor, çünkü bugün karşılaştığımız sorunların temelini Kurtuluş-Kuruluş yıllarında atılmış olduğunu görmemizi engelliyor. Bugün ülke nüfusunun önemli bir kesimi kendi hikayesini Kuruluş hikayesinde göremiyor. Kurtuluş-Kuruluş hikayesi, bu ülke vatandaşlarının önemli bir kısmının dışlanması üzerine inşa ediliyor, anlatılıyor.

Kurtuluş savaşı ve Kuruluş yıllarını hala kahramanlık ve zafer hikayeleri olarak okuyor ve anlatıyoruz. Kendimizi o denli o yıllarla özdeşleştiriyoruz bugünümüze de bu kuruluş ve kurtuluş yıllarının gözlüğü ile bakıyoruz. Bugün de savaşın hala bitmemiş olduğunu düşünüyor ve kendimizi tarihin kahramanlarının kıyafetlerini giyerek tanımlıyoruz. 1968 sol kuşağı, verdikleri mücadeleyi ikinci kurtuluş savaşı olarak tanımladı ve kendilerini ikinci Kuvayı Milliyeciler olarak gördüler. AKP 2000’li yıllarda işbaşına gelince, başta CHP ve Ergenekoncular olmak üzere, Aleviler dahil kendilerini laik olarak tanımlayan çevreler, AKP’ye karşı İkinci Kurtuluş Savaşı çağrısında bulundu ve Kuvayı Milliyeci olduklarını söylediler. 2013 Gezi olayları sonrası kendilerine Kuvayı Milliyeci demek sırası AKP çevrelerine gelmişti. Erdoğan bugün bile ekonomide Kurtuluş Savaşı verdiklerini söylüyor.

Türkiye’nin bugünkü temel problemlerinden birisi, Türklerin ve onların sağcı, solcu, dinci, laik fark etmez siyasi elitlerinin kurtuluş ve kuruluş savaşlarının bitmemiş olduğuna

inanmalarıdır. Bu bakış bugün için üç önemli ciddi sorun yaratıyor: birincisi; solcusu da sağcısı da bugüne ve bugünün sorunlarına da hala kurtuluş-kuruluş savaşının zihniyet dünyasından bakıyorlar. Böylece, sadece kuruluş yıllarındaki dost ve düşman kategorileri bugüne aynen aktarılmıyor, bugünkü aktörler de aynı dost-düşman kategorileri ile değerlendiriliyor. İkincisi, kurtuluş ve kuruluş savaşlarının bu ülkenin vatandaşlarına karşı verildiğini görmüyorlar. Düşman olarak tanımlanan Ermeniler, Rumlar, Pontuslular, özellikle Alevi Kürtler bu ülkenin vatandaşlarıydı. Kurtuluş ve Kuruluş savaşları bu ülkenin vatandaşına karşı verilmişti. Nevzat Onaran'ın son kitabının başlığı, "Devletin Dahili Harbi" bu dönemi anlatan en özlü ifadedir. Üçüncüsü, kurtuluş ve kuruluşun aynı zamanda bir yıkım ve katliamlar tarihi olduğu görülüyor. Birinci Dünya Savaşındaki başta Ermeniler olmak üzere, Süryani ve Rumların imhasını bir kenara bırakmak istesenez bile, 1918 sonrası katliamlardan kurtularak ana yurtlarına, topraklarına dönen ve İstanbul'daki Ermenilerle birlikte sayıları yarım milyonu aşan Ermeni ve Rumlara 1918-1923 yıllarında ne olduğu sorusunun cevabını vermemiz gerekiyor. Yine bunun gibi 1921 Koçgiri, Pontus, 1925 Şeyh Sait, 1930 Ağrı-Zilan, 1934 Trakya-Yahudi ve 1938 Dersim bu kuruluş döneminin yıkımlarının sembolleridirler. Türklerin kahramanlık hikayesi olarak anlattığı hikâyenin, bu insanlar için bir yıkım ve acının hikayesi olduğunu göremezsek bu ülkede ne yüzleşmeyi ne de helalleşmeyi başarabiliriz.

Tarih boş bir çuvaldır. Ortasına neyi dikerseniz ona göre ayakta durur. Bugün, mevcut Kuruluş-Kurtuluş hikayesinin ortasında duran direk-çubuk egemenlik hakkıdır. İşgalci güçlere karşı çıkmak ve bağımsızlık isteyerek savaşmak bu hikâyenin ana direğidir. Oysa bu direk eksiktir. Çünkü bugün en temel sorunumuz eşitsizlik ve adaletsizliktir ve eşitsizlik ve adaletsizlik kuruluş ve kurtuluşa içseldir. Bugün, Kurtuluş-Kuruluşa içsel, yapısal sorunlarla uğraşıyoruz ve bu nedenle, bilinen kurtuluş-kuruluş hikayesi üzerine düşünmek ve yeni bir kuruluş-kurtuluş hikayesinin ne olması, nasıl olması gerektiği üzerine konuşmaya başlamak zorundayız. Kurtuluş-Kuruluş hikayesine, dışlanan, acı çeken, yok sayılan kesimlerin hikayeleri de entegre edilmek zorundadır. Bunun için de tarihimizi, "eşitlik ve adalet" çubuğu etrafında yeniden okumamız, buna uygun yeni bir hikâye anlatmamız gerekiyor.

“Eşitlik ve adalet” direği etrafında tarihi okuyamazsak, bugünü ve yarını eşitlik ve adalet üzerine kuramayız. Yani, tarih üzerine konuşmak geçmiş üzerine konuşmak değil, bugünümüz ve geleceğimiz üzerine konuşmaktır.

Nasıl bir Cumhuriyet istiyoruz? sorusu her şeyin merkezindedir: 2023 Cumhuriyetin 100’üncü kuruluş yılıdır. Gerek iktidar gerek muhalefet 2023 sonrası kuracakları Cumhuriyetin esaslarını bize anlatıyorlar. Taraflar birbirlerini esas olarak Cumhuriyetin kurucu değerlerinden sapmakla suçluyorlar. Cumhur ittifakı en veciz ifadesini Devlet Bahçelinin, “kurucu değerler ve kuruluş felsefesi” sözlerinde bulan, yeni bir Anayasa yazarak yeni Cumhuriyeti bu temelde yeniden kuracaklarını söylüyor. Erdoğan, yeni Anayasa metnini Ocak 2022’de açıklanacağı sözünü verdi. Buna karşılık muhalefet, İktidarın Atatürk ismini silmekte olduğunu iddia ederek, “Atatürk gibi düşünmek” seminerleri, toplantıları düzenliyor; iktidara karşı, deyim yerindeyse bir “kültür savaşı” veriyor ve Atatürk ilkeleri üzerine oturmuş yeni bir Cumhuriyet’ten söz ediyorlar. Benim iddiam ise gerek iktidarın ve gerekse muhalefetin esas aldıkları ve birbirlerini sapmakla suçladıkları Kurucu değerler ve Kuruluş felsefesinin bugünkü sorunların ana kaynağı olduğudur. Osmanlı vatandaşı olan Ermeni, Rum ve Süryaniler vatandaş bile sayılmadılar. Katliamlardan sağ kalanların, vatandaş olarak hakları olmasına rağmen dönmelerine izin verilmedi. Kalmış olanlar da mallarına el konarak zorla ama yavaş yavaş yeniden ülke dışına sürüldüler. Kürt Aleviler başta olmak üzere, Kürtler, Yahudiler eşit vatandaş olma imkanından mahrum bırakıldılar. Hristiyanlara ve Yahudilere ülkeyi terk etmek, Alevilere, Kürtlere ve Çerkezlere Sünni Türk çoğunluk içinde asimile olmak tek seçenek olarak sunuldu. Bugün bu nedenle, Sünni-Türkler dışında kalanların dışlandığı ve eşit haklardan mahrum bırakıldıkları bir Cumhuriyet ile karşı karşıyayız.

Bugüne ve geleceğe ilişkin en temel problemimiz, Sünni Türklerin kendileri gibi olmayanlarla aynı haklara sahip olmayı, onlarla eşit ve eşdeğer koşullarda yaşamayı kabul etmemeleridir. Sünni Türklerin, kendilerinin ötekilerden daha fazla hakka sahip olması gerektiğine dair duydukları kesin kanaat ve güven bugünkü sorunlarımızın temel kaynağıdır.

Ve bunun temelleri İslami “Millet-i Hâkime” ilkesine bağlı olarak çok daha gerilere gitmekle beraber, kurtuluş-kuruluş yıllarında atılmıştır. Sünni Türkler iktidarı paylaşmak istemiyorlar. Bu paylaşmamayı ve eşitsizliği ülkenin hukuk sisteminin içine bir nakış gibi işlemişlerdir. Hukuk ilkesinin olmadığı durumlarda, yazılı olmayan kurallar ve davranış normları geliştirmişlerdir. Ve bu nedenle, Türkiye “eşit olmayan vatandaşlar ülkesi” haline çevrilmiştir. Düzeltmesi gereken bu çarpıklıktır. Bunun için, etnik-dinsel özelliklerinden arındırılmış bir vatandaşlık hukuku şarttır. Hayatın her alanında eşit ve eşdeğer vatandaşlardan oluşan bir cumhuriyetin yaratılması ise, ancak buna ilişkin bir tarihin de anlatılmasıyla mümkündür.

Tarihe de bu gözle bakarsak göreceğiz ki, Osmanlı döneminde Ermeniler, Süryaniler ve Rumlar, Müslümanlarla eşit haklara sahip olmak dışında bir talepte bulunmadılar. Cumhuriyet döneminde Kürtler eşit haklara sahip olmak dışında bir talepte bulunmadılar. Çerkezlerin istediği de başka bir şey değildi. Fakat biz tarihimizi sadece egemenlik hakkı ve bağımsızlık gibi kategorilerle açıkladığımız için, eşitsizlik üzerine kurulmuş bir yapıyla karşı karşıya olduğumuzu göremiyoruz. Türkler, kendileriyle eşit olmak, iktidar ortak olmak isteyenleri ve bu doğrultuda hak iddia edenleri, yabancı güçlerle iş birliği yapan ve egemenliğimizi tehdit eden kuvvetler olarak gördüler. Kuruluş yıllarının Ermenilerini, Rumlarını, Kürtlerini, Çerkezlerini bu gözle değerlendirdiler. Kendimizi Kuvayı milliyeciler olarak görmeye devam edersek, böyle de görmeye devam edeceğiz. Oysa, tarihe “eşitlik ve adalet” ekseninden bakarsak, Koçgiri’yi, Pontus’u, Şeyh Sait’i, Ağrı ve Zilanı ve Dersim’i eşitlik uğruna verilmiş mücadeleler olarak okumamız mümkündür. Eğer Türkler, diğerleri ile eşit yaşamayı kabul etselerdi, bu sorunların hiçbirisi yaşanmayacaktı. Bunu görmek için ise tarihi ve bugünü sadece ulusal egemenlik perspektifinden okumaktan vazgeçmek, eşitlik fikri etrafında okumayı öğrenmek gerekir. Ancak eşitlik ekseninde okunan ve hatırlanan bir tarih sayesinde, hem o dönemde dışlananların varlığını anlarız, onların hikayelerini kuruluş hikayesinin bir parçası haline getirebiliriz hem de bugün eşitliği esas almış bir vatandaşlık hukuku geliştirebiliriz.

O halde, tarihle yüzleşme tartışması bir geçmiş değil, bir bugün ve gelecek tartışmasıdır. Helalleşme tartışması, nasıl bir gelecek istediğimiz sorusuna vereceğimiz cevaba göre belirlenecektir. Yeni Cumhuriyet etnik ve din kimliği ne olursa olsun herkesin eşit vatandaş olduğu bir Cumhuriyettir. Sünni-Türk olmayanların dışlanması esasına göre kurulmuş bir sistem tepeden tırnağa düzeltilmek zorundadır. Hristiyanların, Yahudileri, Alevilerin, Kürtlerin kendilerini eşit vatandaş olarak göremedikleri bir Cumhuriyet ayakta kalmaz.

İhtiyacımız olan toplumsal sohbetir, dinlemeye hazır olmaktır. Sünni Türkler dışındakiler sadece vatandaşlık haklarından mahrum bırakılmadılar. Hikayeleri de unutturuldu. Çektikleri acılar, yıkımlar yok sayıldı. Nüfusunu önemli bir kesiminin acısını, yıkımını yok sayan, onlara en temel vatandaşlık haklarını vermeyen bir Cumhuriyet kuramazsınız, kurarsanız da çöker. Nüfusun önemli bir kesimi eğer anlattığınız kurtuluş-kuruluş hikayesinde kendilerine ait bir şey bulamazlarsa kendilerini o topluma ait hissetmezler ve bu yıkımın ilk habercisidir. Bu nedenle, “eşitliği ve adaleti” merkezine almış, Hristiyan’ın (Ermeni, Rum, Süryani), Yahudi’nin, Alevi’nin ve Kürdün çektiği acıyı kabul eden, bu acıları kuruluş ve kurtuluş hikayesine entegre eden bir bakış şarttır. Tarihle yüzleşme bu nedenle şarttır. Belki de bunu, “onları dinlemeye hazır olmak” olarak da tanımlamak mümkündür. Türkiye ciddi bir sohbet susuzluğu çekmektedir ve toplumsal sohbet kaçınılmazdır. Başka hikayeleri dinlemek ve bu hikayeleri kurtuluş ve kuruluşun bir parçası yapmak, ihtiyaç duyulan budur.

Kılıçdaroğlu, “Helalleşelim” diyerek çok önemli bir kapı açmıştır. Açılışının en önemli tarafı, Cumhuriyet Halk Partisinin tarihte yaptığı haksızlıklardan söz etmesidir. Tek tek saydığı örnekler de 1942 Varlık vergisinde durması ve daha geriye gitmemesine rağmen son derece önemli ve anlamlıdır. Kılıçdaroğlu’nun bu kapıyı ne kadar açacağından ne kadar yürüyeceğinden emin değiliz. İki önemli engel var önümüzde: biri “yukardaki” diğeri “aşağıdaki” engel. Her toplumun tarihiyle yüzleşmesinin sınırlarını ve boyutlarını belirleyecek olan “yukardaki” ve “aşağıdaki” değişikliklerdir. Genel bir kuraldır. Eğer geçmişteki haksızlıklara neden olan kadrolar (parti, siyasi elit) iktidarda kalmaya devam

ederlerse, yüzleşme olmaz. Elbette ki suçlardan sorumlu olanlar yüzleşmeye direneceklerdir. Yüzleşmenin boyutu, eski elitlerin iktidarı ne kadar kaybettikleri ile doğru orantılıdır. Tamamıyla kaybettikleri durumda, yüzleşme “cezai adalet” biçiminde de gerçekleşebilir. Bu, suç işleyenlerin yargılanmasıdır. Türkiye’de 2000’li yıllardan itibaren kısmi bir yüzleşmenin yaşanabilmesinin bir nedeni, AKP ile birlikte yeni bir siyasi ekibin işbaşına gelmesi idi. Bu ekip, geleneksel devlet kadroları ile uzlaşınca, çok sınırlı olan yüzleşme de bitti. Kılıçdaroğlu, önerdiği “helalleşme” için, önce Partisinde yeni bir kadroyu işbaşına getirebilmesi, sonra da devlet bürokrasisinde önemli bir değişikliği sağlaması gerekiyor ki zor olan budur. Eski elitler değişmeden kimse ciddi bir yüzleşme ve helalleşme beklememelidir.

İkinci önemli koşul, “aşağıdaki” değişikliktir. Toplumun yüzleşmeyi ne kadar isteyip istemeyeceğidir. Sünni Türk çoğunluğun yüzleşmeye direniş göstereceğini tahmin etmek zor değildir. Çünkü sonuçta onlardan istenecek olan, “toplumsal eşitlik” doğrultusunda fedakârlık etmeleri, egemenliklerinden vazgeçmeleri, iktidarlarını paylaşmalarıdır. Türk solunun yüzleşmeden uzak durmasının bir nedeni de budur. Yüzleşmeye “aşağıdan” direniş olması ihtimalinin bir diğer nedeni, fail-mağdur ilişkisinin çok karışık olmasıdır. Yüzleşme genel kural olarak haksızlığa uğrayan, mağdur olanın isteyeceği bir şeydir. Oysa Türkiye’de mağdur olduğunu ve kendisine haksızlık yapıldığını söyleyen her kesim, bir başka konuda faildir. Ve her grup, sadece kendisinin mağdur olduğu konu hakkında yüzleşme isterken, diğerine direnç gösterir. Kürtlerin Ermeni soykırımındaki rolleri konusunda direnmeleri verilebilecek en önemli örnektir. Cumhuriyet tarihi boyunca asimilasyona uğratıldıklarını söyleyen Çerkeslerin, Alevilerin de böyle bir sorunla karşılaşacaklarını tahmin etmek zor değildir.

Belki de tüm toplumla ilgili iki önemli zorluktan daha bahsetmek gerekir. Birincisi, yüzleşilmesi istenen olay sayısı o kadar fazladır ki, bunun toplumda bir bunaltı yaratacağını tahmin etmek zor değildir. Olay sayısı arttıkça yüzleşme de zorlanılacak ve “en iyisi unutmaktır” denecektir. İkincisi, toplumda tartışma kültürünün, konuşma ve dinleme

kültürünün eksikliğidir. Türkiye, ağızdan çıkacak ilk söz ile fiziki kavga arasındaki yolun en kısa olduğu ülkelerden birisidir. Böylesi bir kültürel atmosferde, yüzleşmenin “kavga etmek” olarak anlaşılma tehlikesi büyüktür. Bunların her birisi, üzerine konuşulması gereken konulardır.

Konuyu bugünkü ABD ile bitirmek isterim: ABD, 1776’da yayımlanan bağımsızlık bildirgesi ile özgürlüğüne kavuşmuştur. Bu, Amerika’nın Kuruluş Bildirgesidir ve “tüm insanların eşit yaratıldığını, Yaradanları tarafından kendilerine devredilemez hakların verildiğini ve bu hakların Yaşam, Özgürlük ve Mutluluk arayışının olduğu gerçeğinin apaçık olduğunu kabul ediyoruz,” cümlesi en önemli cümlelerinden birisidir. Amerikan demokrasisinin temelini bu cümle olduğu kabul edilir. Oysa bu cümlenin yazıldığı zaman Amerika’da tüm insanlar eşit değillerdi, kölelik vardı ve bu cümleleri yazanlar da köle sahipleriydi. ABD’nin, İngilizlere karşı savaşıarak, yani anti-emperyalist bir savaş vererek özgür ve bağımsız bir ülke olduğu tartışma götürmez. Ama bu savaşın “bağımsızlık ve özgürlük” savaşı olduğunu söyleyenler, savaşın bir başka özelliğinin de üstünü örtüyorlardı. Bu “bağımsızlık savaşı” köleliği korumak için de verilmişti. Özellikle güney eyaletlerinin bu savaşa katılmalarının en önemli nedenlerinin başında, Emperyalist-Sömürgeci İngiltere’nin kolonilerde köleliği kaldırma ihtimali geliyordu. Bu nedenle, Amerika bağımsızlığını ilan ettiğinde, ilk Anayasada en az üç maddede köleliği koruyan hükümlere yer verildi. Yani, bağımsızlık yanında eşitsizlik de bu Anayasanın ve toplumun temel ilkesi olmuştu.

Bugün, Amerika’da ırkçılık çok yaygındır. Bunun en önemli nedenlerinden birisinin, haklı olarak, ırkçılığın (kölelik sisteminin) yapısal olarak Amerika’nın kuruluşunda yer alması, olduğu ileri sürülür.

Bu nedenle, ırkçılığa karşı mücadele edenler, Amerika’nın kuruluş hikayesine yeniden bakmayı öneriyor ve köleliğin bu kuruluşun önemli bir parçası olduğunun kabul edilmesini ve sivil halklar hareketinin öldürülen önderlerinin de yeni Amerika’nın kurucuları arasında sayılmaları gerektiğini savunuyorlar.

Türkiye’de ihtiyaç duyduğumuz da budur.

Kaynak: ahvalnews